

CUMARTESİ KONUŞMALARI/GÜROL SÖZEN

Esin Afşar, Mart ayından itibaren bir dizi konserle izleyicinin karşısına çıkacak

“Kaynağım, halk ezgileri”

ESİN Afşar 1987 yılında yeni konserlerine hazırlanıyor. Bunlardan ilki 9 Mart'ta İstanbul'da Fransız Kültür Haftası nedeniyle AKM'de gerçekleştirilecek. Aynı konser 11 Mart'ta Ankara'da, Hacettepe Üniversitesi'nde tekrarlanacak. 14 Mart'ta ise Esin Afşar Fransa'da konser verecek. Bu konseri 24 ve 25 Mart'ta Fransa'daki diğer konserleri izleyecek.

2 Mart'ta ise Konak Sineması'nda özel bir gün var: **Ruhi Su Gecesi...** Afşar, bu gecede de solist olarak yer alacak ve **Ruhi Su** için yaptığı besteyi de koro eşliğinde seslendirecek. **Ruhi Su Gecesi** İstanbul dışında Ankara ve İzmir'de de halka sunulacak. Sözüünü ettiğimiz haberler nedeniyle Esin Afşar Cumartesi Konuşmaları'nın bu haftaki konuydu.

Size Esin Afşar'ı tanımlayın desem, kendinizi nasıl anlatırdınız? Tiyatrosu, şarkıları, türküleriyle bir Esin Afşar.

“Kamuyunda yanlış bir kanı var. Benim önce tiyatrocu olup da sonra şarkı söylemeye başladığım sanılıyor. Oysa ben Ankara Devlet Konservatuarı'nda piyano eğitimi yaptım önce. Devlet Tiyatrosu'na ise **Muhsin Ertuğrul**'un Genel Müdür olduğu dönemde piyanist olarak girdim. Daha sonra Muhsin Ertuğrul'un “Orkestra çukurunda toz yutma, sahnenin üstüne çık” demesiyle tiyatroya başladım. Bir rol verip denememi istedim ve daha sonra sınavla Devlet Tiyatrosu'na oyuncu olarak geçtim. Tiyatrocu olarak da 12 yıl görev yaptım. Sonra **Meydan Sahnesi**'nde **Fantastik** adlı bir müzikalde oynadım konuk sanatçı olarak. O arada da şarkı söylemem teklif edildi. Bir kaç yıl, hayır demeden sonra ona da peki dedik.”

“Bu arada usta ressam Orhan Peker'in çizdiği portreni anımsıyorum. İlk konserlerini duyuran bir afişte yer alıyordu bu resim.”

“Benim ilk çıkışım Orhan Peker'in afişleriyle.”

Peki, iki kimlik içinde Esin Afşar'ı nasıl görüyorsun ?

“Tiyatrocu olmanın şarkıcılığa büyük katkısı var. İnsanın vücuduna getirdiği bir rahatsızlık tiyatro. İnsan daha bir anlamlı kullanıyor elini, gözünü. Fransa'daki konserlerim için çıkan kritiklerde çok sözedildi bu yönüm.”

Ashında, benim piyanoyu bırakıp şana geçmem, operacı olmam çok istenildi. Beni çalıştıran öğretmenim de aynı şeyi söylüyor: **Kapasiteli, karakteristik bir ses,** diyor. Yani, ufak şeylerde harcamak yazık, diyor. Bütün dünya folkloründe olduğu gibi türküler kıstı. Bu nedenle insan sesini tümüyle kullanmıyor. Oysa kabare türü olanaklı. Hatta ben hocamın ısrarı ile aryanlıklar, aryalarla bir deneme yapmak istedim. Zamansızlıktan

Esin Afşar: “Muhsin Ertuğrul'un, “Orkestra çukurunda toz yutma, sahneye çık” demesiyle tiyatroya başladım. Ashında ben önce Ankara Devlet Konservatuarı'nda piyano eğitimi yaptım.”

“TÜRKÜLERİMİZİN üzerine gitmemin başlıca nedeni, çok sevmiş olmam. Ayrıca dış ülkelerde sesimizi duyurmanın tek yolu olduğu için halk müziğine eğiliyorum. Ashında ritim açısından da zengin. Folklorumuzun dünya folkloru içinde en iyilerinden biri olduğuna da inanıyorum”

yapamıyorum. Ama ilk fırsatta bu resitalimi gerçekleştireceğim.”

Operada Ruhü Su,

“Konserlerin de türkülerimizin önemli bir yeri var. Bunun nedenini sormak istiyorum. İçeriginden, ele aldığı konuların yamsıra müzikal yapısından ötürü mü seçiyorsun türkülerimizi? Biraz önceki yanıtında da türkülerin kıstı olduğunu söylemiştin.”

“Türkülerin üzerine gitmemin nedenlerinden biri çok sevmiş olmam. Diğer nedeni ise dış ülkelerde sesimizi duyurmanın tek yolu olduğu için. Ashında ritim açısından da zengin. Bu zenginlik de ilgi topluyor. Bu türküler çok sesli biçimde dışarlarda sununca, hem kendi müziğimizi tanıtmış oluyoruz hem de gerçekten ilginç geliyor. Folklorumuzun dünya folkloru içinde en iyilerinden biri ol-

duğuna da inanıyorum. Bu nedenle terkedeniyorum türkülerimizi. Tereciye tere satmanın alemi yok, diye düşünüyorum. Bence belli bir yere gelmenin tek yolu bu. Ben de herkes gibi başlangıçta Amerikan şarkısı, İtalyan şarkısı filan gibi başladım. Ama daha sonra **Ruhi Su** ve **İlhan Selçuk**'un büyük katkısı oldu.”

“İlhan Selçuk'un katkısı nasıl oldu?”

“Dostça uyarılarıyla.”

“Ruhi Su'yu Ankara Devlet Operası sanatçısı olarak izledin mi hiç?”

“Onu operada izleme mutluluğuna eriştim ben, Lidello'da.”

Nasıldı?

“Çok iyiydi. Sesi, sahnesi çok iyiydi.”

Ruhi Su ile birlikte çalıştın bir süre değil mi?

“Repertuarımı tamamen Ruhü Su'dan oluşturduğum. Sürekli birlikte çalışıyorduk. Notalarını da veriyordu bana.”

Halk ozanlarından kimler var repertuarında?

“Genelde Yunus Emre, Aşık Veysel, Karacaoğlan, Pir Sultan Abdal var. Aşık Veysel'i ben bizzat tanıdım. Ve çok ileri düşünceydi. Türkülerinin çok sesli olmasından yandı.”

Aşık Veysel ve Afşar

“Aşık Veysel nasıl bulurdu sesini?”

“Aferin Afşar, ağzına sağlık, derdi. Çok memnundu ve “Benim türküleri çok sesli yap”, derdi. Birlikte konser verdik. Yıllar sonra Anadolu turnesinde, Sivas'ta hasta nede Veysel'in ziyaretine gittim. Bak Veysel baba sana kimi getirdik, dediler. Hayret bir şey, sesimi bile duymadan, elimi tuttuğu zaman “Afşar hoş geldin” dedi. Çok duyardı.”

Türkülerini söylediğin, şiirlerini seslendirdiğin çağdaş ozanlar arasında kimler yer alıyor?”

Ahmet Arif, Nazım Hikmet, Melih Cevdet Anday.”

Seslendirdiğin müzik arasında Halk müziği, ezgilerimiz, Klasik Türk Müziği'nden esintiler ve Fransız ozanlarının şarkıları da yer alıyor. Nasıl bir denge tutturmayı düşünüyorsun bu üçgende?

“Şimdi bir şey de tam ne yapabileceğimi bilemiyorum. Vaktiyle sen de beni uyarmıştın bu konuda. Folkla, tümüyle repertuarımı Folk müziğine mi ayırmalıyım! Kabare turunda yatkınlığım varsa, sesimi de daha çok gösteriyorsam bunlardan da mı katmalıyım, diye düşünüyorum.”

“Şan öğretmenin ne diyor bu konu da?”

“Türkülerimiz çok güzel, vazgeçme ama orada da sıkışık kalma, diyor? Fransa'daki konserlerimde “**Dünden bugüne halk ezgisi ve şiirleri**” dizisi oluşturduk. Şimdi, bir önceki sortuna eklemeye yapayım. Dünyanın hiç bir yerinde bizdeki kadar “türkü-çeşitli” müzik türü yok. Üçgen filan değil, belki de sekizgen. Kağıda ve kaleme doktuk bir zamanlar, o kadar çeşitli müzik türü çıktı ki. Şimdi bunların arasından ayrılmak gerek. Bütün müzik otoritelerine “Boyle bir müziği dinlediğim zaman benim miğdem vuruyor.” dedim. Onlar, “Batı müziği ile eğitilmiş kuşaklarda bu, fiziki rahatsızlık doğuruyor.” diye yanıtladılar. Bunlar doğada olmayan seslerdi. Oysa Halk müziği her zaman yararlanılması gereken bir kaynak. Bir de ben eski müziğe gitmek istiyorum. Dede Hacılar, Abdülkadir Meragiler gibi. Onları modernize etmek istiyorum. “Sanırım ileriki konserlerimde ağırlığı. Halk müziğinin özüm rengini taşıyan, onun içeriğiyle besli bestelere, yorumlara vereceğim...”